

ПРИЯТЕЛИ

Емилиян Станев

В трънливите храсталаци край едно селце се криеше заек. Някога той имаше другарка — страхлива зайка с тъжни очи. Но ловците я убиха още през лятото, преди да отгледа своите малки. Овчарските кучета изядоха зайчетата и дълго време гониха другаря ѝ. Той се спаси благодарение на хитростта си.

Денем лежеше под някой трън и оттам гледаше как селяните ходят по кривите улички на селото и как децата играят в училищния двор. Нощем слизаше да пасе в нивите, откъде се прибираще, преди да се зазори.

В студените зимни дни заекът влизаше в двора на най-крайната къща на селото. Там имаше разнебитен плевник с продълнена стена. В него дремеше стар кон, съсипан от работа.

До миналата година тоя кон беше орал, беше теглил талига и мъкнал тежки товари дърва. И сега грохналото му тяло бе покрито с белези от рани.

Заекът се вмъкваше през пробитата стена на плевника да се постопли, да изчисти снега от лапичките си и да похапне от сенцето на коня. Конят го посрещаше с приятелско пръхтене.

— Е, как живееш, приятелю? — питаше той, като го душеше с увисналата си от старост муцуна и го топлеше с дъха си.

— Живея във вечен страх и самотност — оплакваше се заекът. — Боя се от ловците, от лисицата, от соколите и орлите, от всичко... Понякога не мога да мигна от страх. Сърцето ми тупа, тупа...

— Твоята е лесна — отвръщаше конят и в кротките му очи се появяваше тъга. — Ти поне си свободен, ходиш, където си искаш. Пък аз съм все тук, между тия стени. Стопанинът ми излезе неблагодарен човек: вече не ме реше, не ми дава зоб. Ех, кога ще дойде пролетта — да попаса зелена тревица!

— Рано е още за пролетта — клатеше уши заекът. — Да знаеш с какво нетърпение и аз я чакам! Омръзна ми тоя студ. Нощем вятырът свири, съска, реже като нож и разгаря звездите. Тогава припкам с всички сили да се стопля. А през деня не смея да мръдна от тръна. Ще ме види някой и ще ме погне. Я куче, я сокол, я някое пастирче. Не мога да разбера с какво съм заслужил тая омраза на всички.

— Похапни си сенце, приятелю — предлагаше конят. — Постопли се, успокой се. Зимата няма да трае вечно.

Заекът оставаше до зори в плевника, а щом се разсъмнеше, избягваше към стръмнината.

Понякога той не се явяваше през цялата дълга зимна нощ. Тогава старият кон се разтържваше. Той пръхтеше неспокойно и мърдаше ушите си на разни страни с надеждата да чуе тихите скокове на своя приятел. Неговият господар Пешо го хранеше лошо, колкото да доживее до пролетта, та да го продаде на циганите.

Всяка неделя от селцето излизаха ловци. Те пущаха кучетата си към върха на хълма. Заекът оставаше необезпокоен в нищожната ивица почернели храсти. Ала един ден селският писар видя следите му по снега и пусна своята заядлива кучка по тях.

Заекът прехвърли хълма и избяга от другата му страна. Там се намираше широк дол, по чието каменисто корито се пенеха водите на един поток. Нагоре по доля имаше голям вир, сред който стърчеше скала. Заекът скочи на скалата и се притисна тъй плътно о нея, че стана невидим. Кучката не можа да подуши следите му и се върна.

Така всеки път, щом го погнеха, заекът се спасява на скалата. Но и кучката на писара се научи да го гони сама. Всяка сутрин тя излизаше да го търси над селцето. Дълго време душеше следите му и със силен лай го дигаше от някой храст.

Веднъж, когато тя лаеше разпалено по баира, а нейният стопанин пишеше някаква заповед в селсъвета, заекът слезе към селцето. Полякът го видя и нададе вик. Секретарят, писарят и председателят на селсъвета — и тримата страстни ловци — скочиха от местата си и се натрупаха на прозореца, да гледат как кучката ще вика заека в село.

Изплашеното животно тичаше по каменистата стръмнина. То се свличаше като сива топка и едва не се премяташе презглава. На два пъти се опитва да се върне нагоре, ала кучката пресичаше пътя му. Като разбра, че не ще може да ѝ убегне, заекът хълтна в кривата селска уличка. Отвред го погнаха хора и кучета... Децата, които току-що бяха излезли от училище, с писъци хукнаха след него. Жените нададоха весели викове, а ловците грабнаха пушките си.

Някои бързаха да завардят стръмнината. Други го очакваха на мегдана. Когато той се появи там, сякаш понесен от вихрушка, сподирен от цяла глутница кучета и деца, посрещна го градушка от камъни и тояги... Полякът изгърмя с револвер по него. Куршумът проби ушите му и леко одраска гърба му. Но това не му пречеше да бяга като стрела.

Той се мушна в краката на писаря, който поиска да го хване, и с всички сили побягна към другия край на селцето, дето се виждаше плевникът. От страх не се помнеше. Съвсем случайно забеляза продълнената стена и се пъхна вътре. Конят усети, че нещо се бълсна в краката му, и се дръпна уплашено. После се обърна и видя своя приятел да трепере от страх.

— Какво има? Гонят ли те? — изпръхтя той.

— Спаси ме! — с мъка рече заекът. — Гонят ме хора и кучета. Чуй ги как викат!...

Конят се наведе и видя капчици кръв по гърба на заека.

— Скрий се в яслата ми! — каза той.

Заекът го послуша. Сви се в яслата като котка.

Кучешкият лай отмина нагоре и скоро престана. Но едно от кучетата влезе в плевника. Тогава конят го ритна тъй силно, че то изквича и побягна навън.

— Ти си спасен! — радостно каза той, когато кучешкият лай замълкна. Чуваха се само смехът и разговорът на селяните, които си отиваха в домовете.

— Остави ме да полежа още малко тук — помоли се заекът, — боя се, че пак ще ме погнат. Като се мръкне, ще се измъкна незабавно.

— Стой колкото искаш — рече конят и сложи меката си уста върху гърба на своя приятел.

Когато започна да се стъмва, конят наостри уши и бутна с муцуната си заека.

— Трябва да бягаш. Господарят идва — каза той.

Към плевника приближаваха човешки стъпки.

Заекът се повдигна, ослуша се и през дупката избяга навън.

Вратата на плевника се хлопна. На прага се появи Пешо с наръч сено в ръце.

— Какво зяпащ? — извика той, като видя, че конят наднича през срутената стена. — Да не мислиш, че ще те зобя? Да имаш да вземаш!

Той сложи сеното в яслата, удари коня по врата и си тръгна.

Конят го погледна с влажните си очи и тежко въздъхна. Но в себе си бе доволен, че спаси своя горски приятел.

Емилиян Станев

Източник: <https://chitanka.info/text/22900-prijateli>

Материала подготви: Петя Йорданова Григорова